

#NAKON AMERIČKOG DOLARA SADA JE DRUGA SVJETSKA VALUTA#

Euro će u utorak napuniti 20 godina tijekom kojih je preživio veliku krizu i trajno se ustoličio na financijskim tržištima i u europskim novčanicima.

No bez tješnje integracije eurozone suđeno mu je da ostane div na klimavim nogama, upozoravaju analitičari.

Rođen 1. siječnja 1999., euro je u početku postojao samo kao virtualna valuta koju se koristilo u računovodstvenim i financijskim transakcijama.

Fizička realnost postao je tri godine poslije, a kovanice i novčanice eura danas koristi više od 340 milijuna ljudi u 19 europskih država.

Valutu nisu odmah zavoljeli i mnogi su njezino uvođenje doživjeli kao neželjeno povećanje cijena. U Njemačkoj je čak dobio nadimak "teuro", po njemačkoj riječi za skupo.

No ljude su brzo osvojila lakša putovanja i poslovanje preko granica bez valutnih fluktuacija.

Euro je danas popularniji nego ikad prije unatoč jačanju euroskeptičnih, populističkih pokreta u nizu država.

Ispitivanje javnog mnijenja provedeno u studenome za Europsku središnju banku (ECB) pokazalo je da 74 posto građana eurozone smatra da je euro bio dobar za EU, a 64 posto da je bio dobar za njihovu državu.

"Euro se ukorijenio u stanovništvu, čak i antiestablišmentske stranke to moraju priznati", rekao je Nicolas Veron, znanstvenik think tanka Bruegel iz Bruxellesa i Petersonova instituta za međunarodnu ekonomiju iz Washingtona.

Euro je sada druga svjetska valuta, iako još uvijek ne može dovesti u pitanje dominaciju američkog dolara.

"Što god bude potrebno"

Euro je doživio presudni trenutak kada su posljedice financijske krize 2008. izazvale dužničku krizu u eurozoni koja je kulminirala spašavanjem nekoliko država, dovodeći valutnu uniju i njezino jedinstvo na sam rub pucanja.

Stručnjaci kažu da je to turbulentno razdoblje razotkrilo inherentne mane tog projekta, uključujući nepostojanje fiskalne solidarnosti u obliku podjele odgovornosti za dugove, ulaganja i rizike ili nepostojanje zajmodavca u krajnjoj nuždi.

Kriza je razotkrila i ekonomske razlike između država članica, posebno između fiskalno mudrijeg sjevera i prezaduženog juga.

Predsjednika ECB-a Marija Draghija smatra se zaslužnim za spašavanje eura 2012. godine.

Tada je izgovorio sada legendarne riječi da će ECB, koji vodi monetarnu politiku eurozone, učiniti "što god bude potrebno" da sačuva jedinstvenu valutu.

ECB je obećao da će kupiti, bude li potrebno, neograničene količine državnih obveznica prezađuženih država. Time je smirio situaciju i obećanje nikada nije morao primijeniti u praksi.

Da bi novac nastavio cirkulirati eurozonom i spriječio prijetnju deflacije, pada cijena i ekonomskih aktivnosti, ECB je zadnjih godina poduzeo nezapamćene mjere.

Odredio je da kamatne stope budu rekordno niske, ponudio jeftine zajmove bankama i otkupio više od 2,6 bilijuna eura državnih i korporativnih obveznica između 2015. i 2018. godine.

S obzirom na to da se inflacija približila ciljanoj vrijednosti od ispod dva posto, ti su poticaji ocijenjeni kao uspješna monetarna politika.

No promatrači upozoravaju da 19 članica eurozone nije učinilo dovoljno da provedu potrebne političke reforme kako bi se bolje pripremile za buduće krize i postigle veću ekonomsku konvergenciju.

"Stopala od cigli"

Bankovna unija koja se već dugo planira još nije dovršena zbog neslaganja oko uvođenja jedinstvene europske sheme osiguranja depozita.

A prijedlog francuskog predsjednika Emmanuela Macrona da se osnuje proračun eurozone značajno je razvodnjen. Države članice u prosincu su pristale samo da će razmotriti srezanu verziju ideje, a pojedinosti još nisu razjašnjene.

Macronov ambiciozniji planovi za uvođenje dužnosti ministra financija eurozone ili europske verzije Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) odbačeni su u zapećak.

ECB je u međuvremenu učinio koliko je mogao da bi podupro euro, rekao je Gilles Moec, bivši ekonomist francuske središnje banke.

Analitičar Vernon je optimističniji i kaže da je euro ojačan raščišćavanjem bilanci banaka, obuzdavanjem državnih dugova i izvanrednim mjerama ECB-a.

Euro je sada "div sa stopalima od cigli a ne od gline", rekao je.

(Hina)

Dvadeset godina eura: Div na klimavim nogama

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 30 Prosinac 2018 08:34
Objavljeno: Nedjelja, 30 Prosinac 2018 08:34

